

ROLF SCHREINER:

Tur og utur

Det e alltid kjekt å reisa. «Wenn jemand eine Reise tut, so kann er was erzählen,» e et kjent tysk ordspråk. De så va forholdsvis vågne i tysktimene, vett at det betyr: «Den så e ude og reise, har någe å fortella.» Så sant, så sant. Faktisk trengde du ikkje reisa ein gang – du kan bare planlegga ein tur, og vips – så har du ein historie. I mitt tilfelle hadde me store planer om ein tur med Orientekspressen.

Den opprinnelige Orientekspressen hadde sin fyste avgang 4. oktober 1883, fra stasjonen Gare de l'Est i Paris te Giurgiu i Romania – via München og Wien. I Giurgiu blei passasjerane ført med ferja øve Donau til Ruse i Bulgaria, der de steig om bord i et nytt tog så gjekk te byen Varna. Derfra gjekk turen med båt te endestasjonen Konstantinopel (i dag Istanbul).

I 1889 klarte de å få te ein sammenhengande jernbaneforbindelse heilt fram te Konstantinopel, og då starta Orientekspressen daglige turer fra Paris.

1930-årene va Orientekspressen sin storhedstid. Den spesielle togruten blei kjent for komfort og luksus, med sine flotte sovevogner med romservice og restaurantvogner med franske kokker, eksklusiv mad og dyre viner. Man kledde seg om te middag – antrekk smoking va heilt dagligdags i de kretser. Og togturen blei forlenga i starten med sovevogner fra Calais te Paris.

Under 2. verdenskrig blei jernbanesporet te Orientekspressen stadig sprengd i fillebeder, og då e det ikkje lett å kjøra tog. Itte krigen kom driften i gang igjen, men mange landegrensar va stengde i perioder, så det gjekk litt i rykk og napp.

Fra 1962 va Orientekspressen redusert te ein nokså langsam daglig forbindelse fra Paris te Beograd, med ein videreføring to ganger i ugå te Istanbul og Athen. I 1976 va det slutt med tog fram te Athen, og året itte på opphørte driften av den opprinnelige Orientekspressen med tog heilt fram te Bosphorusstredet og inngangen te Asia. Det siste direktetoget mydlå Paris og Istanbul gjekk 19. mai 1977.

Men navnet blei beholdt – Orientekspressen fortsatte å gå fra Paris te Budapest/Bucuresti fram te 2001, då togturen blei redusert te strekningen Paris–Wien. Denne turen kjøres fortsatt onna navnet «Orient-Express».

Og denne eksotiske togturen hadde me lyst å prøva. For 20 år siden planla me ein ferietur for storfamilien – mor, far, to barn, farmor, mormor og morfar – altså syv personer i alt. Me la opp ein reiseplan så begynte med å fly te Paris. Der ville Orientekspressen komma fra Calais og stå og venta på oss litt ud på morgningen. Me går om bord i toget, og mens turen går østøve i Europa, får me servert lunsj. Så sidde me der og nyde utsikten og det flotta interiøret i de gamle vognene, mens timene går mod middag. I kveldingen inntar syv personer et eksklusivt måltid i restaurantvognen, og seinare e det bare å potla seg i seng. Neste morning får me ein herlige frokost, og me kan nyda alpelandskapet rundt oss før naturen flade ud og me komme fram te Wien. Der går me av Orientekspressen – og fortsette ferien med någen dager i Wien, og så vanlig tog te Praha og videre nordøve.

Det va planen – ett døgn i Orientekspressen fra Paris te Wien. 24 timer med full pensjon, altså lunsj, middag og frokost i tillegg te soveplass. Då gjensto det bare å hørre ka dette ville kosta, og me va jo litt spende.

Det va et rundt og greit tal per person – ti tusen kroner. For ett døgn. Ein dags reise på togsinker mod øst ville kosta den nette sum av 70.000 kroner. Og husk – me e altså tidlig på 1990-talet då du kunne kjøba ein leilighed i Syden for den summen. Eller i hvert fall ein garasje... Uansett – det blei nerstemt. Me fekk aldri oppleva å reisa med Orientekspressen.

I stedet blei det denne reiseruten: Fly te Køben, tog te Berlin, tog te Praha, tog te Wien, tog te Hamburg, tog te Køben – og fly hjem igjen. Denne ti dagers rundturen, inklusiv hotell i fire europeiske storbyer, kosta òg 70.000 kroner. Rektignok fekk me ikkje se Europas mest berømte tog fra innsiå, men me følte i hvert fall at pengane varte litt lenger.

Cirka samtidigt va det klart for de 25. olympiske sommerleker i Barcelona. Fra 25. juli te 9. august i 1992 sko nesten 10.000 bolde kvinner og menn fra 169 land konkurrera i 256 øvelser, og i vår familie vurderte me sterkt å ta del i festlighetene. Sagen va den at Stavanger hadde ein solid posisjon når det gjaldt roing – både blant aktive og ledere – og me hadde kontakter innen romiljøet så konne skaffa oss billetter te rostasjon og kanskje flerne arenaer.

Men kor sko me bo? Familien på fira trengde to dobbeltrom, og då va det bare å begynna å forhørre seg på hotellene. Det va ganske fort tydeligt at nere i Barcelona hadde de så eige hoteller, bestemt seg – vil du bo på hotell for å oppleva OL, ska du pigede få punga ud!

Det va et rundt og greit tal per rom – ti tusen kroner. Per døgn. Altså 20.000 for to dobbeltrom, og det måtte me ganga med antall dager me hadde tenkt å bo på hotellet. Og dette e altså for øve 20 år siden.

Me fekk hagaslepp og spurte om det gjaldt heile byen. Det gjorde det. Men me konne nok komma ner i ein pris på 5000 kroner døgnet hvis me bodde såpass udfor selve Barcelona at me måtte reisa et par-tri timer kver vei.

Me kom ikkje te OL i Barcelona heller.